

Zlín Z-XII

MARCEL SEZEMSKÝ

československý originál z roku 1937

První sériově vyráběný motorový letoun se značkou Zlín zkonstruoval chrudimský rodák a aktivní člen Východočeského aeroklubu Pardubice Jaroslav Lonek. Ten pro sériovou výrobu ve Zlínské letecké a.s. zvolil lehký sportovní jednomotorový dvoumístný stroj celodřevěné dolnoplošné konstrukce nazvaný Z-XII, který měl na svou dobu poměrně elegantní tvary a také již zcela uzavřenou kabinu posádky. Stroj byl nakonec vyroben v počtu 201 ks (Z-XII s motorem Persy I a Persy II) a 51 ks (Z-212 s motorem Walter Mikron II). Letoun dosáhl i některých sportovních úspěchů a byl prodáván do zahraničí.

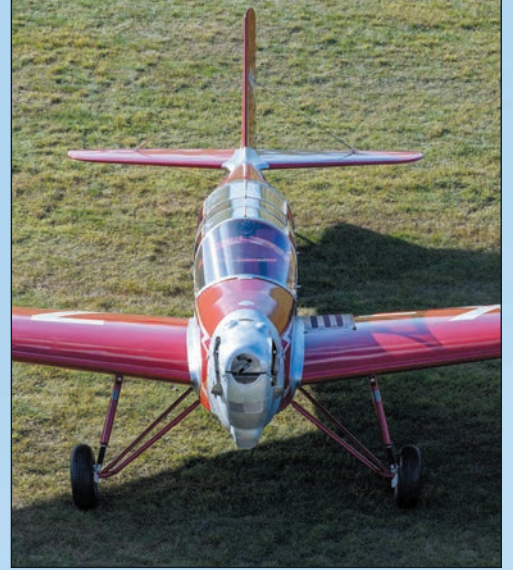
V říjnu tohoto roku byly dokončeny práce na celkové kompletaci draku opravovaného letounu Zlín Z-XII vyrobeného v roce 1937.

K dokončení opravy letounu zbývají ještě některé práce, především je to instalace pohonné jednotky, pak zvážení letounu a dále některé administrativní činnosti. Pokud všechny zbývající práce, úřední úkony a pak i letové zkoušky dopadnou dobře, budeme moci říci „podařilo se nám zachránit a dostat do vzduchu předválečné československé éro, první sériově vyráběný Zlín“. Vlastně to bude jediný originální letuschopný předválečný letoun československé konstrukce i výroby.

Vlastníkem tohoto jediného dochovaného Zlínu XII je pan Vojtěch Ježek, který společně s Marcelem Sezemským opravu letounu realizují.

Zlín Z-XII v. č. 178 byl do leteckého rejstříku zapsán 6. října 1937, poprvé vzletl z letiště Napajedla. Do rejstříku byl zapsán pod značkou OK-ZLP, ale hned 26. října byl z rejstříku vymazán a exportován do Itálie, kde obdržel novou značku I-ALDA, změněnou v poválečných letech na I-ALOA. Jako I-ALOA tento Zlín XII létal až do roku 1966. V poválečném období byl původní poměrně málo výkonný letecký motor tohoto stroje Persy II nahrazen výkonnější pohonnou jednotkou italské výroby CNA 60 HP a posléze americkým motorem Continental A65. Na začátku realizace opravy tohoto letounu došlo k dohodě, že při jeho opravě nepůjdeme

cestou kategorie UL, do které se Zlín Z-XII celkem bez problémů svými letovými výkony a hmotností vejde, ale že podstoupíme náročnější proces opravy pod dozorem Úřadu civilního letectví ČR. Realizace celkové opravy letounu a obnovení jeho letové způsobilosti, včetně jeho provozování, tak bude probíhat v kategorii Experimental. Letoun bude nosit původní značku OK-ZLP, se kterou byl v říjnu 1937 zalétán, ještě před tím, než byl prodán do Itálie. Konstrukce draku stroje, včetně jeho řízení a podvozku zůstala mimo výměny některých překližkových potahů původní. Nepůvodní jsou samozřejmě některé detaily a několik málo úprav a změn v instalacích letounu, které jsou z dnešního pohledu nutné pro jeho bezpečné provozování. Nepůvodní je motorová instalace a pohonná jednotka Continental A65, protože původní motor Persy II byl na letounu vyměněn již v letech po druhé světové válce. ■

Foto Evžen Všečeka

